

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

До захисту допущено

Завідувач кафедри

_____

_____

«___» _____ 2015 р.

Дипломна робота

освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»

з напрямку підготовки (спеціальності) 7.02030304 «Переклад»

на тему Особливості вираження оцінки висловлювань у англомовних текстах різних стилів, їх переклад українською мовою

Виконав (-ла): студент (-ка) 5 курсу, групи ЛА- 42с

Уваренко Ольга Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____

(підпис)

Керівник Глінка Наталія Вікторівна

(підпис)

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Консультант _____

(назва розділу)

_____

(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали)

_____

(підпис)

Рецензент _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній
роботі немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань

Студент _____

(підпис)

**Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”**

Факультет (інститут) факультет лінгвістики
(повна назва)

Кафедра теорії практики та перекладу англійської мови
(повна назва)

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст

Напрямок підготовки _____ 7.02030304 _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____ переклад _____
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ (прізвище ініціали) _____ (підпис)

“ ____ ” _____ 20__ р.

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ**

Уваренко Ольга Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Особливості вираження оцінки висловлювань у
англомовних текстах різних стилів, їх переклад українською мовою

Керівник проекту (роботи) Глінка Наталія Вікторівна,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

_____

_____

_____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

_____

_____

_____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Отримання теми дипломної роботи	Жовтень	
2	Узгодження інформації щодо Розділу 1 та її обробка	Листопад	
3	Аналіз та систематизація інформації для Розділу 2	Грудень	
4	Пошук лексичних одиниць за темою роботи	Лютий	
5	Узгодження інформації щодо Розділу 3, написання Розділу 3	Квітень	
6	Остаточний перегляд виконаної роботи, редагування додатків, заповнення відповідної документації	травень	

Студент

_____ (підпис)

Уваренко О.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Вступ

Англійська мова є однією з найбільш поширених та відомих у світі соціальних діалектів. За рахунок своєї представленості у кіно та музиці, продуктах масової культури, що відомі у всьому світі. Перспектива вивчення оцінних слів та словосполучень визначається теоретичними та практичними потребами, адже за останній час виріс інтерес вчених до виявлення і опису засобів вираження оцінки. Мова має засоби для того щоб розрізнити емоційну і раціональну оцінку, відрізнити різні реакції на неї адресата, дифференціювати ці два види оцінки при її інтерпритації.

Однією з головних функцій мови є інформативна. Вона робить можливим передачу знань від одного учасника комунікаційного процесу до іншого за допомогою мови. Однак, не втрачає свою вагу емоційна забарвленість повідомлення, його здатність виразити, підкреслити приналежність комуніканта до певної соціальної групи, його ставлення до певних явищ оточуючої дійсності.

Зростання уваги до питання щодо явищ мовної експлікації та імплікації зумовлене розбіжностями поглядів і суперечностями з приводу їх статусу і трактування. Оцінці, для передачі якої в мові існує певний набір засобів, піддається вся сукупність явищ навколишнього середовища – предмети, їх властивості, стани тощо.

Відповідно, у зв'язку з максимізацією спектру естимаційних висловлювань у мовленні існує значна кількість наукових робіт, що описують суть та мовні засоби вираження ціннісного ставлення до дійсності (Н.Д. Арутюнова, О.Л. Бессонова, О.М. Вольф, Н.В. Гончарова, Т.А. Космеда, Г.Г. Кошель, Т.О. Крисанова, М.О. Мініна, О.М. Островська, Г.І. Приходько, В.М. Телія, О.В. Яшенкова, J.R. Averil, W.D. Hudson, D.L. Perry та ін.).

Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що оцінні слова та вирази мають широку вживаність в текстах різних жанрів, займають важливе місце і є недостатньо дослідженими. Вони вирізняються великим розмаїттям як в структурному плані, так і в плані семантичних відносин.

Об'єктом дослідження виступають висловлювання зі значенням оцінки в сучасній англійській мові, а саме їх реалізація на сучасному етапі розвитку

лінгвістики. Предметом дослідження є семантика та структура оцінних слів та виразів, що зустрічаються в англійських висловлюваннях.

Метою цієї роботи є дослідження засобів створення оцінки в англійських висловлюваннях та опис лінгвістичних особливостей прояву експлікації та імплікації в даних висловлюваннях.

Дослідження мети зумовлює виконання таких **завдань**:

- охарактеризувати поняття «висловлювання» та «оцінка» в англійській мові;
- розкрити особливості вживання висловлювання зі значенням оцінки;
- визначити особливості конкретних лінгвістичних проявів імплікації та експлікації в оцінних висловлюваннях.
- здійснити структурно-семантичний аналіз перекладу даних засобів.

У нашій роботі використовувалися **методи** порівняльного, критичного, контекстуального та компонентного аналізу оцінних висловлювань англійської мови. Використані також методи співставлення, відбору, порівняння та систематизації висловлювань, описовий метод, елементи кількісного аналізу.

Теоретичне значення роботи полягає у можливості використання отриманих результатів у подальшому аналізі даного явища, що дозволить розглядати сутність мовної експлікації та імплікації ширше, оскільки на сучасному етапі розвитку лінгвістики питання про засоби, що вказують на їх вияви, не досліджувались повною мірою.

Наукова новизна полягає в тому, що дослідження проводиться на основі комплексного перекладознавчого аналізу способів відтворення мовних засобів експресії, з урахуванням прагматичного потенціалу авторського тексту.

Теоретичне значення роботи полягає у можливості використання отриманих результатів у подальшому аналізі даного явища, що дозволить розглядати сутність мовної експлікації та імплікації ширше, оскільки на сучасному етапі розвитку лінгвістики питання про засоби, що вказують на їх вияви, не досліджувались повною мірою.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані у перекладознавчій практиці.

Структура роботи складається зі вступу трьох розділів, загальних висновків, резюме англійською мовою, додатків, що містять 191 одиницю, списку використаної літератури, що нараховує 64 найменування. Основна частина роботи складає 84 сторінки, загальний обсяг 100 сторінок.

У **вступі** обґрунтовується актуальність дослідження; визначається мета, завдання, методи, об'єкт, предмет; матеріали дослідження; зазначається наукова новизна роботи та практичне значення отриманих результатів, окреслюється структура дослідження.

Перший розділ роботи присвячено проблемі оцінних значень та засоби їх вираження в мові. Подана характеристика загальних відомостей про оцінку, її структурні елементи, функціональні особливості оцінних висловлювань в цілому та засоби вираження оцінки, зокрема в англомовних висловлюваннях. Описано широкий функціональний діапазон та складне відображення оцінки у мовній структурі, що являють собою одночасно інтерес та складність для дослідження.

У **другому розділі** розглянуто поняття мовної імпліцитності та експліцитності, особливості лінгвістичних проявів семантичної категорії імплікації висловлювань англійської мови. Проведено аналіз різних точок зору науковців стосовно цього питання, узагальнюється стан імплікації на сучасному етапі розвитку лінгвістики.

У **третьому розділі** проаналізовано ілюстративний матеріал та визначено особливості вираження оцінки висловлювань у англомовних текстах різних стилів при перекладі.

У **загальних висновках** підбиваються підсумки проведеного дослідження.

У **додатках** подано засоби відтворення оцінки висловлювань у англомовних текстах, класифіковані за способом перекладу.

SUMMARY

The paper deals with evaluative words and expressions. They have broad applicability in texts of various genres, occupy an important place and they are insufficiently investigated. Such expressions are very diverse both in structural terms and in terms of semantic relations. The aim of this work is to study the means of creating assessments in English statements and description of the linguistic characteristics of explication and implication.

We have examined that assessment vocabulary in any language is a large semantic category of words. Evaluation units are frequent in the language, so that their role in communication is very significant. After reviewing the functioning assessment in linguistics, we can make the conclusion: the linguistic means of expression evaluation have explicit and implicit meaning of obligation modality, and their semantic structure combines the properties of evaluation and description, moreover, the last decreases with increasing degree of subjectivity.

In conclusion we may say that we have described the concept of "saying" and "assessment" in English language, revealed the particular use of the expression with the value of the evaluation and identified specific linguistic manifestations of implication and explication in evaluative statements. Some translation solutions containing multiple stylistic modifications. The study also observe the use of grammatical transformations caused by the rules of construction of the sentences in the target language, language differences in the supply of thematic elements and traditions sentence broadcasting.

The study of linguistic material showed that in the translation of speeches of modern English-speaking politicians used mainly following types of lexical and grammatical transformations, lexical-semantic replacement (specification, generalization); equivalent translation, calking, trans coding and method of assimilation.

To analyze 191 means of expression evaluation, was used 8 ways of translation: calking - 48 units (25%); translation equivalent - 39 units (21%); assimilation method - 34 units (17%); grammatical replacement - 23 units (12%); specification - 4 units (1.5%); Generalization - 6 units (3%); Modulation - 19 units (10%); Transcription - 6 units (3%).

Thus, all tasks of our research have been successfully performed.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ I. Загальні теоретичні положення щодо понять	
«висловлювання» та «оцінка» в мові	10
1.1. Роль та значення висловлювання в сучасній англійській мові.....	10
1.2. Поняття та опис оцінки як лінгвістичного явища.....	13
1.3. Особливості вживання висловлювання зі значенням оцінки в англійській мові.....	15
1.4. Засоби вираження оцінки у висловлюваннях.....	19
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I	25
РОЗДІЛ II. Реалізація експліцитної та імпліцитної оцінки у висловлюваннях англійської мови	
2.1. Характеристика лінгвістичних особливостей явища мовної експліцитності.....	26
2.2. Актуалізація імпліцитної оцінки висловлювань.....	32
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II	37
РОЗДІЛ III. Відображення висловлювань зі значенням позитивної та негативної оцінки в сучасній англійській мові	
3.1. Аналіз особливостей реалізації негативної оцінки у висловлюваннях.....	39
3.1.1. Реалізація негативної оцінки на фонетичному рівні.....	50
3.1.2. Реалізація негативної оцінки на лексичному рівні.....	51
3.1.3. Реалізація негативної оцінки на морфологічному рівні.....	54
3.1.4. Реалізація негативної оцінки на морфологічному рівні.....	56
3.2. Реалізація позитивної оцінки у висловлюваннях англійської мови та способи їх передачі.....	59
3.2.1. Реалізація позитивної оцінки на морфемному рівні.....	64
3.2.2. Реалізація позитивної оцінки на лексичному рівні.....	67
3.2.3. Реалізація позитивної оцінки на рівні словосполучень.....	70
3.3. Особливості вираження оцінки англомовних висловлювань при перекладі, аналіз перекладацьких трансформацій.....	71
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III	74

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	76
SUMMARY	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТОК А	85
ДОДАТОК Б	93
ДОДАТОК В	100